

Őszintén a marketing támogatásról

Az Agrármarketing Centrum Kht. (AMC) az elmúlt három évben jelentős támogatást biztosított a haltermékek piaci pozíciójának erősítéséhez. Gönczi Tibor ügyvezető igazgató egyetért azzal a véleménnyel, hogy a halfogyasztás növelése népegészségügyi szempontból is igen fontos, éppen ezért az AMC az eddigi, a halászati marketing tevékenységet érintő támogatási források növelését tervezi. Ez különösen jó hír, hiszen a 2002. év „A hal éve” jegyében telik.

• Igazgató úr, mielőtt szakmai részletekbe mennénk, bemutatkozna a halászsoknak?

– Örömmel. Fiatal vezetőnek számítok, hiszen alig múltam 31 éves. Két diplomát szereztem, egy angol tanárit és egy közgazdászt. Valójában a marketing és a média az igazi szakterületem. A szakmai múltam hat évre nyúlik vissza, a reklám, a média, a reklámügynökség területén dolgoztam. Tavaly októberben ért az a megtiszteltetés, hogy felkérték az AMC Kht. ügyvezetésére, amelyet nagy kihívásnak, nem mes feladatnak tartok.

• Néhány hónapot már eltöltött az igazgatói székében, így már szerzett némi tapasztalatot. Mi jelentette az eddigi legnagyobb kihívást az Ön számára?

– Kettőt is említhetek. Az egyik mindenképpen az, hogy a minisztérium vezetésével összhangban – az uniós csatlakozás jegyében – hozzájáruljunk ahhoz, hogy a magyar élelmiszeripari és mezőgazdasági termékek piac- és versenyképesek legyenek, maradjak

nak. A csatlakozásig azonban még rengeteg a tennivaló. A másik legfontosabb feladatunk az, hogy – ugyancsak a minisztériummal összhangban, amelyik egyben a 100 százalékos tulajdonosunk is – megszabjuk az új irányokat, amely szerint az AMC-nek működnie kell. Ez röviden azt jelenti, hogy megpróbáljuk a pénzügyi forrásainkat minél koncentráltabban, ezáltal hatékonyabban felhasználni.

• Hallhatnánk az új irányzatról kicsit bővebben is?

– Természetesen. Arról van szó, hogy – a középtávú eredmények elérése érdekében – koncentrált terveket dolgozunk ki egy-egy célpiacra. Fontos szempont ugyanis, hogy a belföldi fo-

gyasztás növelését mi is elősegítsük. Ennek fontosságával kapcsolatban elég, ha a halászati termékeket említem, hiszen közhímről van szó, hogy alacsony a hazai halfogyasztás. A belső piac szempontjából tehát mindenképpen fontos, hogy a már az AMC által kezelt, futó

A német, az orosz és a brit piacon próbálunk nagyobb marketing tevékenységet kifejteni azokkal az eszközökkel, amelyek a rendelkezésünkre állnak. Gondolok itt például a kiállításokon való részvételre, az üzletember találkozókra, amelyeket egész évben, folyamatosan szervezünk.

Tartalom:

Beszámoló a Pontytenyésztő Tagozat	
elmúlt öt évi tevékenységéről	3
Horgászturizmus-fejlesztési	
alprogram	4-5
A nagy esemény előkészületei	6
A ragadozóhal tagozat aktuális	
feladatai	7
Vidrávédelem a halastavaknál	8

programok folytatódjanak, s olyan presztízst teremtsenek a magyar termékeknek, hogy a csatlakozás után, a piac megnyitásával a magyar termékek ne veszítsenek piaci pozíciójukból. Az exportnál visszaesés tapasztalható, különösen az orosz piacon. Mi szeretnénk, ha az ott, a magyar élelmiszer iránt még meglévő bizalom felerősödne, a forgalom növekedne. Az is fontos feladatunk, hogy a kis- és középvállalkozók piaca jutását is elősegítsük.

• Ha jól értettem, egyes külpiacokra koncentrálnak...

– Való igaz. A német, az orosz és a brit piacon próbálunk nagyobb marketing tevékenységet kifejteni azokkal az eszközökkel, amelyek a rendelkezésünkre állnak. Gondolok itt például a kiállításokon való részvételre, az üzletember találkozókra, amelyeket egész évben, folyamatosan szervezünk. A magyar élelmiszerek népszerűsítésére pedig kampányokat szervezünk. A Kiváló Magyar Élelmiszer programot továbbra is kiemelten kezeljük, s külföldi áruházakban is tervezzük a magyar áruk hetének megrendezését. Úgy gondolom, hogy az orosz és a német piacon van erre elsősorban lehetőségünk.

(Folytatás a 2. oldalon)

2002. A HAL ÉVE –

ORSZÁGOS GASZTRONÓMIAI RENDEZVÉNYSOROZAT

Egyen halat
finom
falat

SZERKESZTI:
Szerkesztő Bizottság
FELELŐS SZERKESZTŐ:
Hajtun György

Őszintén a marketing támogatásról

(Folytatás az 1. oldalról)

• Születtek-e már eredmények?

– A marketing tevékenység rövid távon csak ritkán hoz eredményt. A kiállítások, találkozók szervesen illeszkednek ahhoz a – kidolgozás alatt álló – programhoz, amelyekről már tettem említést. A magyar termékek presztízse Németországban jó, a minőség iránti bizalom nem rendült meg a német fogyasztóban sem. Oroszországban hasonló a helyzet, hiszen vannak szép emlékek a magyar élelmiszerekről. Ha szalámi, akkor a Pick, ha konzerv, akkor a Globusz, ha bor, akkor az Egri Bikavér jut az orosz emberek eszébe. Az orosz gazdaság is egyre inkább talpra áll, s előbb utóbb kilábal az 1998-as válságból. Adott az a fogyasztói réteg, amelyek a minőségi magyar élelmiszereket keresi, veszi, és szívesen megfizeti az árát.

• A pénz azonban mindig kevés a tervek megvalósításához. Hogy állnak az idén?

– Ahogy ez az agrártámogatások között is megjelent, az idén az AMC 2 milliárd forintos kerettel gazdálkodik. A marketingesnek persze semennyi pénz sem elég. Nem ülhetünk azonban a babérjainkon, hiszen már dolgozunk azon a középtávú stratégián, amelyet a hazai élelmiszeripari stratégiával is – reményeink szerint sikerrel – összehangba hozunk. Az idei esztendő egy olyan megalapozó és fenntartó év lehet, ahonnan elindulva középtávon sikeres marketing tevékenységet fejthet ki az AMC. Mi szeretnénk a német CMA-hoz hasonló módon működni, nem csak azért, mert a németek segítségével jött létre a magyar szervezet, hanem mert a CMA jelentősen hozzájárult a német mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek exportnövekedéséhez. Ebben a munkában mindenképpen számíthatunk a szakmai szervezetek segítségére, hiszen az AMC stratégiája nem öncélú.

• Kétségtelenül jó példa a német CMA, ám a pénzügyi alapok ott másként működnek. Például a termékdíj az egyik legnagyobb bevételi forrásuk, amelyből aztán valóban hatékony programokat valósíthatnak meg.

– Rajtunk is sokat segítené, ha lenne egy agrármarketing törvényünk, mert ezzel is átláthatóbbá, megalapozottabbá válna az AMC tevékenysége. S ez alatt azt értem, hogy minden piaci szereplő magáénak érezhetné az AMC tevékenységét.

• Lehet-e különbséget tenni piac és piac között, a költségek szempontjából?

– Igen is, meg nem is! A szükséges erőforrásokat mindig a feladat nagysága, s az elérendő cél dönti el. Az orosz piacról például 1999-ben készült egy felmérésünk, s most két év múlva egy újabbat készítünk, mert azóta jelentősen változott az orosz piac is. Ezen eredmények ismeretében dolgozzuk ki az adott piacon követendő stratégiát. De ez csak a marketing támogatásokra vonatkozik, hiszen a más csatornákon elérhető támogatások is hozzájárulnak a piaci pozíciók javításához.

• Az AMC eddig is támogatja a halászati ágazat marketing tevékenységét, amelynek elsődleges célja a hazai halfogyasztás növelése. Hogyan ítéli meg az eddigi együttműködést?

– A támogatás mértékét illetően továbbra is fenn kívánjuk tartani azt a növekedési szintet, amit eddig, 1998 óta tartani tudtunk. Konkrét számokkal nem szeretnék még előrukkolni, viszont látható, hogy míg 1998-ban 4,3 millió forint támogatás jutott a halászati ágazatnak, addig tavaly már 8 millió. S ezt szeretnénk növelni az idén, már csak azért is,

mert 2002 A hal éve. A mi feladatunk e téren is kettős. Az egyik a csatlakozási folyamatból adódik, mégpedig abból a szempontból, hogy milyen szerep jut az AMC-nek a felkészülés során. A marketinghez szorosan kapcsolódó oktatási és ismeretterjesztési tevékenységet továbbra is fenn kívánjuk tartani.

Fontos feladat, hogy a piac szereplői megismerjék azokat a támogatási lehetőségeket, amelyek az EU-ban élnek, s amelyeket a haltermelők igénybe vehetnek. Éppen ezért fontos a jogszabályi háttér ismerete is. A másik fontos feladat, hogy a halfogyasztás növekedjen. Ez persze nem megy varázsütesre, viszont a szakmai szervezetekkel való szoros együttműködéssel kialakíthatjuk azokat a programokat, amelyek elvezet-

nek oda, hogy ne csak ünnepi alkalmakkor együnk halételt.

• Örömmel hallom, hogy a támogatás mértéke növekedhet a halászati marketinget illetően. Az idén a hal évét is írjuk, szeretnénk emlékeztető programokat szervezni, rendezni. Miként tudja az AMC ezt a kezdeményezést felkarolni?

– Úgy, ahogy ezt korábban is elmondtam. Vagyis a koncentrált támogatást adjuk oda ahhoz a programhoz, amelyet a szövetség és a termékintézmények dolgoztak ki. Hál' Istennek, nem vagyunk egyedül a támogatással, más állami szervezetek is kapcsolódhatnak és kapcsolódnak is a programjukhoz.

• Végezetül ismét egy személyes kérdés: szereti-e a halételeket?

– Szeretem a halat, és igyekszem nem csak ünnepi alkalmakkor fogyasztani. A halászlé az egyik kedvenc étel. Debreceni lévén gyakran járok Tiszafüreden és Poroszlón, s a poroszlói csárdánál – amikor csak tehetem – megállok egy rövid pihenőre, s jobbnál jobb halételek közül választhatok. Egyik régi vágyam az is, hogy egyszer felkerekedjek egy balatoni halászhajóra, és kiemenjek velük egy éjszakai halászásra. Remélem, egyszer ez is valóra válik majd...

H. Gy.

Étkezési élő és „jegelt” halak fogyasztói árai (Ft/kg) 2002. év 6. hetén (2002. február 4-8. között) az ország különböző piacain

	ponty	amur	busa	süllő fogas	harcsa	csuka	pisztráng	kecsge	törpeharcsa	angolna	márna	keszeg	kárász	afrikai harcsa
Budapest														
Nagycsarnok	700	700	300	1700 t	1500	1100	1250	1350	500	1600	350	300	350	-
Rákóczi tér	700	600	400	1480 t	1500	-	1320	-	-	-	-	350 t	350 t	650
Békásmegyér	750	650	390	1300	1200	800	1300	800-1000	300-600	-	300	300	300	-
Fehérvári út	720	550	300	1400	1400	100-1100	1200	1200	450	-	-	250	350	550
Debrecen	650	-	350	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Győr	620	550	330	1250	1350	950	810	1000	-	1000	310	310	310	-
Miskolc	650	600	380	1400	1400	800	-	-	500	-	-	380	380	-
Pécs	650	400	280	1100	1000	800	-	800	400	800	400	220	240	-
Szeged	600	-	250	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Szekszárd	620	550	200	1500	1300	800	-	-	300	-	-	300	280	-

(Forrás: Halászati Termékintézmény)

Beszámoló a Pontytenyésztő Tagozat elmúlt öt évi tevékenységéről

A Haltermelők Országos Szövetsége és a Halászati és Öntözési Kutatóintézet kezdeményezésére az önálló pontyfajtaival rendelkező haltermelő egységek 1995-ben megalakították a pontytenyésztő szervezeteket. Az FVM az OMMI javaslata alapján 14 tenyésztőszervezeti kérelmet bíralt el, és adott ki engedélyezett ill. ideiglenesen engedélyezett tenyésztő szervezeti elismerést. A 14 tenyésztő szervezet 23 pontyfajta foglalt magában.

A pontytenyésztő szervezetek kérésére 1996. február 6-án megalakult a Haltermelők Országos Szövetsége Pontytenyésztő Tagozata a szövetségi tagok részvételével. 1996-ban kidolgozásra került a ponty teljesítményvizsgálati kódex, mely a teljesítményvizsgálat lebonyolításának valamennyi lépését leírja.

A pontytenyésztő Tagozat feladatai 1996. és 2001. között:

1./ Kidolgozta a ponty rövidtávú és hosszú távú tenyésztési programját, melynek főbb pontjai a következők:

- A halhús fogyasztás mennyiségi és minőségi növelése a lakosság egészséges és változatos táplálkozásának biztosítása céljából.
- A haltermelés fokozása a potenciális termelési adottságok jobb kihasználásával, a termelési technológia fejlesztésével.
- A Tenyésztő Szervezetek ponty fajtáinak fenntartása és folyamatos javítása új, genetikailag javított fajták és hibridek előállítására, a tenyésztésszervezés színvonalának növelésével.

- A halkereskedelem hatékonyságának javítása, beleértve az export lehetőségek teljesebb kihasználását, figyelembe véve az EU csatlakozás után várható mennyiségi és minőségi kritériumokat.

- A halászat és haltenyésztés integrálódását a mezőgazdaság, egyéb vízhasznosítók és a környezetvédelem határos területeihez.

- A kutatás, fejlesztés és szaktanácsadás szemben támasztott igények meghatározása a haltenyésztés hatékonyságának növelése érdekében.

- A távlati haltenyésztési program megvalósításának, várható szocio-ökonomiai összefüggéseinek elemzése, feltárása. (banki hitelekhez való hozzájutás, hitelkamatok problémái, halértékesítési problémák az export piacon a konkurencia miatt stb.)

A tenyészcélok kidolgozása során figyelembe vették a ponttyal szemben támasztott fogyasztói igényeket: pl. az étkezési hal egyedi tömege (1,2–2,0 kg), a kedvező vágóérték (63–65%), a hús zsírtartalma legfeljebb (15%) stb., illetve a termelők igényeit: pl. gyors növekedés, magas lehalászási százalék, kedvező takarmányhasznosítás, betegségekkel szembeni fokozott ellenállás, jó alkalmazkodóképesség a termelés feltételeihez, a ponty a népesítéstől függően 2–3 év alatt érje el a kívánatos 1,2–2 kg egyedi tömeget, biztosítsa az 1,5–2 tonna/hektár terméseredményt stb.

2./ Közreműködött az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (OMMI) által szervezett teljesítményvizsgálatok lebonyolításában:

1996-tól évente 5 fajta hivatalos teljesítményvizsgálatra került sor, a teljesítményvizsgálatok kétéves étkezési pontytermelő üzemmódban kerültek lebonyolításra egyedileg megjelölt pontycsoportokkal.

3./ Kidolgozta a ponty törzskönyvi szabályzatát, és segítséget nyújtott a törzskönyvezés bevezetésében:

A pontytenyésztő tagozat 1999-ben kidolgozta a ponty törzskönyvi szabályzatát. A ponty törzskönyvi szabályzata meghatározza a fajtatiszta pontyállomány tenyésztési adatainak gyűjtését, nyilvántartását és igazolását abból a célból, hogy az adatok a tenyésztő munka során a termelőképesség javítására felhasználhatók legyenek.

4./ Kidolgozta a származási igazolás kiadásának rendszerét:

A tenyészanyag forgalmazás ellenőrzése a kötelezően kiadott származási igazolások nyomon követésével történik, származási igazolást csak a tenyésztő szervezetek adhatnak ki. A származási igazolások kiadásának ellenőrzésén túl meghatározásra és rögzítésre került a tenyésztő szervezetektől származó tenyészanyag további forgalmazásának módja is. (Kísérőjegyek kiadása saját kihelyezésre, a származási igazolás sorszámanak feltüntetése a szállítólevélben.)

5./ Meghatározó szerepe volt a tenyésztő szervezeteket érintő, tenyésztéssel kapcsolatos anyagok elkészítésében:

A szervezet segítséget nyújtott a tenyésztők saját tenyésztési programjának kialakításában is, amely a helyi pontyállomány genetikai, tenyésztési hátterének, valamint teljesítmény vizsgálati adatainak ismeretében elősegíti a fajta nemesítő jellegű fenntartását, szelekcióját, a saját házi teljesítmény-ellenőrzés és ivadékvizsgálatok megszervezését, kivitelezését, valamint a tenyészállomány jelölésének és törzskönyvezésének bevezetését.

Az OMMI-val közösen kiadásra került a tenyésztési program módosításához szükséges anyag, mely a tenyésztési programban előírt tartalmi meghatározásán túl rendelkezik a származási igazolás kiadásának rendjéről, az anyaforgalmazás szabályairól (2001. június).

6./ A tenyésztő szervezetek pontyfajtaival Pontytenyésztő Tagozat jóvoltából kiállításon szerepeltek:

A Pontytenyésztő Tagozat a Haltermelők Országos Szövetsége és HAKI képviselőiben részt vett a Kaposvári Állattenyésztési Kiállításon, amelyet a MASZ és a Kaposvári Pannon Agráregyetem szervezett. A kiállításon 3 tenyésztő szervezet pontyfajtaikat szemlélhette a közönség: dinnyési tükrös, varászlói tükrös, tatai palaszürke pikkelyes fajták. (1999. szeptember 24–26.)

A Pontytenyésztő Tagozat részt vett a 73. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon (2000. szeptember 2–7.)

A halászati bemutatón mintegy 22 tag-szervezet képviseltette magát, 12 tenyésztő szervezet volt jelen saját pontyfajtaival.

A kiállítás célja elsősorban a minősített pontyfajták keresetű a pontytenyésztés bemutatása, valamint egyéb, Magyarországon tenyésztett, őshonos halfajok bemutatása volt. Ehhez társult a termelés, a feldolgozás, a piacépítés, a kutatás, a tanácsadás valamint a nemzetközi kapcsolatrendszer bemutatása.

A kiállítás megnyitása előtti napon a kiállított, minősített pontyfajtaikat a Szövetség által felkért 9 tagú bíráló bizottság tagjai értékelték és díjazták.

A Pontytenyésztő Tagozat haljelölő berendezést vásárolt, melyet 2002-től az elismert pontyfajta elit és értékesítésre kerülő, szaporító állományba tartozó egyedeinek jelölésére kíván használni.

A tenyészanyag forgalmazás ellenőrzése a kötelezően kiadott származási igazolások nyomon követésével történik, származási igazolást csak a tenyésztő szervezetek adhatnak ki.

A pontytenyésztő szervezetek kérésére 1996. február 6-án megalakult a Haltermelők Országos Szövetsége Pontytenyésztő Tagozata a szövetségi tagok részvételével. 1996-ban kidolgozásra került a ponty teljesítményvizsgálati kódex, mely a teljesítményvizsgálat lebonyolításának valamennyi lépését leírja.

Horgászturizmus-fejlesztési alprogram

Glattfelder Béla, a Gazdasági Minisztérium politikai államtitkára az Arany-ponty Rt. rendezvényén ismertette a Széchenyi Terv horgászati alprogramját. Lévai Ferenc, az Rt. vezérigazgatója hangsúlyozta, hogy Rétszilas természetvédelmi terület, így sokat tesznek a természet védelméért, a védett madarak élettereinek megőrzéséért. Az alábbiakban részletesen ismertetjük az alprogramot, amelyhez mindenki csatlakozhat.

„Nincs még egy a falusi foglalatosságok közül, mi annyi örömet szerezne, mint a halászat. Nincs nagyobb gyönyörűsége a szemnek, mint az ide-oda cikázó halak látványa. A melegtől elnehezült tagjainkat sem üdíti fel jobban más, mint a vízben való megmunkálás és szellemünket sem frissíti fel semmi jobban, mint a vizekben nyüzsgő százféle élőlény szemlélése. A halásznak ama sokasága, a hálók változatossága, a halak sokasága fajtája az embert minden más szórakozástól levonni képes. (...) Míg azonban a külföldiek gyakran mesterségesen és fáradtsággal alakítják ki halastavaikat, addig a magyaroknak maga a természet alkotta. Jóllehet nálunk sem hiányoznak, akik halastavakat létesítenek, mégsem kevés az olyan hely, melyet maga a természet ne halak telepítésére rendelt volna.”

(Bél Mátyás: Tractatus de re rustica Hungarorum, 1740 körül)

Történelmi áttekintés

A történelmi Magyarország a gróf Széchenyi István nevéhez fűződő armentesítési, folyószabályozási programig Európa legnagyobb halas éléskamrája volt. Az Alföldet az év 8 hónapjában borító árvizek, a hozzájuk kapcsolódó korabeli vízerő-hasznosítás, fokozott hasznosítás (nád, gyékény, fa) és legfőképp maga a gazdag halállomány a magyar Alföld egyik legfontosabb mezőgazdasági lehetősége volt. A Dunántúl és nagy folyóink már a római kortól kezdődően lajstromba vett híres halászhelyekkel rendelkeztek, amelyek regálé jövedelme vetekedett a só- és faszállítás jövedelmével. Nem véletlen, hogy a törökidő után fejlődésnek induló mezőgazdaság gazdálkodás nagy súlyt fektetett a vízhasznosításokra, ezen belül is a halászatra.

A magyar ember hallal való kapcsolatáról, Pannónia igen nevezetes, halban bővelkedő forrásveiről, többek között a Dunáról és a Tiszáról elsőként Anonymus tett említést a hét magyar vezérről írott könyvében.

A középkorban a kolostorok, királyi városok kiváltsága volt egy-egy folyószakasz vagy tanyahely birtoklása. Szeged városában az 1700-as években még négyezer család élt a hatalmas tömegben fogott halak szállításából, szárításából. A közmondásos halbőségnek –

ti. hogy a Tiszában egy rész vízre két rész hal esik – a folyószabályozások vetettek véget. A csatangoló árterek megzabolázása, az egyenes medrűvé nyesett folyók, a halnevelő árterek hiánya töredékére apasztotta Magyarországot halbőségét.

Az újkor – a korszerű halastó gazdálkodással – az 1900-as évek közepére már Európa-szintű tógazdálkodás kiépülését eredményezte. Megmaradt és változatlanul benne él a magyar népben a hal és a halászat szeretete, hiszen nemcsak a múltban, a jelenben is nemzetközi rangú a magyar halászat és haltenyésztés.

A horgászatot mint szórakozást először a társadalom felsőbb rétegei fedezték fel: Nagy Lajos magyar király egyik leánya horgászott kísérletével, a XVI. században pedig, amikor Habsburg Ferdinánd csapatai Budát ostromolták, Szapolyai János magyar király titkára annyi halat fogott, hogy enyhítette vele a királyi család éhségét.

A földesurak után a XIX. század vége felé már a gazdag városi polgárok, vállalkozók, jómódú értelmiségiek is bekapcsolódtak a horgászásba, s az ország különböző részein számos horgászati egyesület, társulat alakult.

A horgászat szerepe a turizmusban

A világon mindenütt megfigyelhető, hogy az emberek visszatérnek a természetben folytatott aktív időtöltéshez. Ezek közül a horgászat – komplexitását tekintve – az egyik legkedveltebb lehetőség, hiszen általában nemcsak az egyén, maga a horgász vesz részt egy hétvégi programban, hanem – kortól, évszaktól és lehetőségtől függően – családi vagy csoportos formában szerveződnek a programok. A családtagok körében történő horgászat lehetőséget nyújt arra is, hogy a horgász megszerettesse gyermekeivel ennek a természetközeli tevékenységnek a szépségeit, melynek hatására felnőttként már ő maga kíván a horgászturizmus részesévé válni.

A nemzetközi turizmusban általában 2–3 fő nem horgász, de más szolgáltatásokat igénybe vevő kísérő (családtag, barát stb.) utazik egy horgással. Ezek a vendégek fogasztásuk révén potenciális bevételt hoz-

nak: eladhatók számukra kulturális, bor- és gasztronómiai, népművészeti stb. programok és jelentős vásárlóerőt képviselnek a kereskedelemben is. Az új keresleti trendek szerint kialakított szolgáltatásokkal, célzott programokkal, ajánlatokkal a tartózkodási idő meghosszabbítása újabb eredményeket hozhat (pl. fitness, wellness, gyógyászati, kozmetikai stb. szolgáltatások).

A magyarországi horgászturizmusra vonatkozóan sem statisztikai felmérés, sem kutatás, sem egyéb adatszolgáltatás nem áll rendelkezésre. A legnagyobb szakmai civil szervezet, a Magyar Horgászok Országos Szövetsége (a továbbiakban: MOHOSZ) keretében folyik a horgászattal kapcsolatos nyilvántartás. Ezek szerint Magyarországon mintegy 330 ezer ember hódol a halfogás szenvedélyének: a világon mindenütt a népesebb taglétszámúak közé tartoznak a horgász szövetségek. A horgászat jelentős táborral rendelkező hobby tevékenység, amely dinamikus fejlődik nemcsak a résztvevők számában, hanem a szolgáltatás igénybevételét illetően is: egy-egy hétvégén 100–150 ezer horgász, 2–300 ezer családtag kel útra. A szabadidő aktív eltöltésén túlmenően a horgászatnak jelentős szerepe van az egészséges életmódra nevelésben és a családok ételmisszer-ellátásában is.

A horgászturizmus magyarországi adottságai és fejlesztésének lehetőségei

Nyugat-Európában a technikai fejlődéssel szűkülő természetes életterek hiánya már ma is sok ember figyelmét olyan országok felé irányítja, ahol a nagy vizes életterek jó horgászati és turisztikai lehetőségeket kínálnak. Hazánk egyik legnagyobb értéke a természetes környezet viszonylagos épsége és a biológiai változatosság magas foka.

A horgászturizmusra irányuló piackutatási anyagok hiányában csupán a nemzetközi és belföldi turizmus jelenlegi trendjein alapuló feltételezésekből indulhatunk ki a várható keresletet illetően. Egyértelműen megállapítható, hogy európai uniós csatlakozásunk után a természetes környezet iránt érdeklődők tömegei fogják Magyarországot felkeresni. A klasszikus turisztikai kínálat mellett előtérbe kerül az aktív és a hobby-turizmus: ebben kiemelt helyet foglalhat el a horgászturizmus. Jelenleg is – érdemi marketing nélkül – egyéni kezdeményezések hatására jelentős számú csoport, visszajáró egyéni turista keres fel egy-egy horgászturizmus szempontjából már bevezetett területet. A vendégek költsége egyelőre a falusi turizmusban, a vendéglátás

szolgáltatásaiban és a bolti kiskereskedelemben jelenik meg. A horgászathoz kapcsolódó ellátórendszer (horgászkelékek, botok, orsók, ruházat, csali stb.) forgalma becslések szerint több tízmilliárd forintos forgalmat eredményez és jelentős számú foglalkoztatottat tart el.

A horgászat tömegesen, egyesületi keretek között, közösen kezelt vízterületeken történik: jóllehet ez a forma egyre inkább idejétmúlt, jelenleg még elsődleges szerepe van.

Főbb helyszínek:

- Természetes vizek (pl. Duna, Tisza, Balaton, Velencei-tó stb.)
- Mesterséges horgásztavak
- Halászati vállalkozások által működtetett horgásztavak

Az elmúlt tíz év alatt ún. bérhorgász-törvényrendszer alakult ki, ahol a halfogás a rendszeres telepítésnek köszönhetően gyakoribb. Az ilyen típusú – szolgáltatás jellegű – horgászturizmus feltételei rendszerének kialakítása alapvető cél, amelyet több lépcsőben, az eltérő igényeket figyelembe véve célszerű megvalósítani.

A komplex fejlesztéssel elérendő célok:

- Tömeges belföldi horgászturizmus
- Igényes belföldi horgászturizmus
- Nemzetközi horgászturizmus

Az alprogram megvalósításának eszközei

A nemzetközi turizmusban a tengerparti országok kínálatában kiemelt szerepet játszik a tengeri horgászat, amely jelentősen hozzájárul az üdülési, kulturális stb. céllal érkezők tartózkodási idejének meghosszabbításához. A tengerparti országok adottságai, feltételei nem lehetnek mérvadók Magyarországnak számára, azonban a pisztrángféléket kivéve Magyarország az egyik legjobb adottságú ország az Európában kedvelt pontyfélek és ragadozóhalak horgászata szempontjából. Nagy tavaink és folyóink állapota jó, az európai átlaghoz képest nagy halbőséggel rendelkeznek.

A fejlesztési program célja a horgászturizmus részarányának és bevételeinek növelése a nemzetközi és belföldi turizmuson belül. Az ezirányú fejlődés alapvető feltétele a nemzetközi színvonalú fogadóképesség kiépítése és sikeres piacra vitel.

Főbb irányok:

- Kutatások

Alaputatások megvalósítása a lehetséges keresleti szegmensek területi és mennyiségi feltárására. A termékszintű kutatással objektív kép nyerhető a várható horgászturisták számáról a főbb küldő területekről, motivációs bázisáról, költségéről, költségstruktúrájáról, elégedettségéről, a keresleti trendek változásáról, új piaci lehetőségekről.

- Tervezés

A kereslet és az adottságok ismeretében fejlesztési tervtanulmányok, megvalósítha-

tósági tanulmányok készítése, illetve ilyenek elkészítésének szorgalmazása.

- Modellértékű fejlesztések

Legalább két, jól működő halászati vállalkozásra épülő horgászközpont kiépítése többszintű (igényes külföldi és tömeges belföldi) célcsoport igényeinek megfelelő horgászati lehetőséggel, és ennek megfelelő infrastruktúrával, a horgászturizmushoz szükséges speciális infrastruktúra elemeinek meghatározása és ezek beépítése a szakmai szabályozásba és az oktatásba.

- Családbarát szolgáltatások kiépítése, fejlesztése

A családtagok különböző, de mégis egyidejű kikapcsolódását eredményező fejlesztések: míg a horgász a hobbi-tevékenységével kapcsolódik ki, a családja üdül. A vállalkozók, horgászközpontok üzemeltetői ösztönzése szükséges a családok pihenését, a gyermekek szórakoztatását, játékos tanítását biztosító szolgáltatások kiépítésére:

- kisebb gyermekek részére játszóterek, játszószobák, gyermekpancsolók stb. kialakítása),

- az ifjúsági korosztály tartalmak, a horgászathoz kapcsolódó elfoglaltságának biztosítására alkalmas oktatási helyszín, közösségi épület, terem stb. kialakítása. Témái lehetnek: pl. a halfajták, a halban gazdag horgásztavak, természetes élőhelyek, horgászfelszerelések, fogási technikák stb. megismertetése,

- animátorok (képzett szabadidő szervezők) alkalmazása.

- Komplex turisztikai termékek kialakítása

A már működő horgászterületeken a környék turisztikai szolgáltatásai bekapcsolásával komplex szolgáltatáscsomagok kialakítása kulturális láttnivalók, vízi- és kerékpáros túraútvonalak, ökoturisztikai lehetőségek beépítése a programba.

- Támogatási célok

A horgászturizmus szolgáltatói számára pályázati rend keretében – széles körű támogatások biztosításával a fejlesztés ösztönzésére, különösen:

- alpinfrastruktúra (villany, víz, gáz, út, csatorna) kiépítése,

- szolgáltatásfejlesztés (szállás, étkezés, higiénés berendezések kiépítése, komfortfokozatának emelése),

- családbarát szolgáltatások fejlesztése (játsszóter, gyermekpancsoló, oktatási helyszín kialakítása, animátorok alkalmazása stb.),

- horgászati lehetőségek fejlesztése (stég, csónak, nap- és esőbeálló stb.),

- horgászathoz kapcsolódó rendezvények szervezése,

- módszertani kiadványok készítése,

- nemzetközi kapcsolatok bővítése.

- Marketingkommunikáció

A marketingkommunikáció, a nemzeti szintű PR és a közösségi marketingtevékenység támogatása, a vállalkozások piacra jutásának elősegítése. Rendezvények: a hor-

gászturisztikai szolgáltatások ismertté tételéhez a hagyománnyal rendelkező gasztronómiai rendezvények folyamatossá tétele és újak bevezetése.

A 2002. évi támogatások

A Széchenyi Terv 2002. évi pályázataiban már megjelent a horgászturizmus fejlesztésének támogatása. Ennek keretében 1–20 millió Ft összegű támogatás igényelhető a következő témákra:

- szolgáltatásfejlesztés (szállás, étkezés, higiénés berendezések kiépítése, komfortfokozatának emelése),

- családbarát szolgáltatások fejlesztése (játsszóter, gyermekpancsoló stb.),

- horgászati lehetőségek fejlesztése (stégek, csónakok, nap- és esőbeálló stb., haltelepítés kivételével),

- horgászathoz kapcsolódó rendezvények szervezése,

- módszertani és tájékoztató (horgászvíz leírás, útikönyv, térkép stb.) kiadványok készítése a horgászturizmus minőségi szolgáltatásainak, a szolgáltatók szakmai felkészültségének javítására.

A pályázat 2001. december 1-jétől magyar nyelven, kizárólag a pályázati formanyomtatványon nyújtható be.

A pályázati formanyomtatvány és az útmutató a Gazdasági Minisztérium internet honlapjáról (www.gm.hu) letölthető, továbbá térítésmentesen beszerezhető a Regionális Fejlesztési Holding Rt.-nél, a regionális fejlesztési társaságoknál, a Magyar Turizmus Rt. regionális marketing igazgatóságainál, az ITDH Kht.-nél és regionális képviselőinél, a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány hálózatánál (a Helyi Vállalkozói Központoknál), a területi kereskedelmi és iparkamaráknál, továbbá valamennyi munkaügyi központnál és kirendeltségnél. A formanyomtatvány nem változtatható sem tartalmában, sem alakjában.

A pályázatok befogadása folyamatos, 2002. október 31-én zárul le.

Stratégiai cél

Az összehangolt fejlesztési és marketing intézkedések eredményeként jelentősen emelkedik a horgászturizmus keretében hazánkba érkező magas fajlagos költségű turisták száma. A komplex szolgáltatáscsomagok értékesítése révén növekednek a kapcsolódó szolgáltatásokból (kerékpáros-, vízi-, falusi-, ökoturizmus) származó bevételek is.

Miután a horgászturizmus helyszíne a vidék, a turisztikai jövedelmekre gyakorolt közvetlen hatásával egyenértékű a vidéki lakosság foglalkoztatásában, a mikro-, kis- és középvállalkozások eredményes működésében, a vidék eltartóképességének növelésében játszott szerepe: a horgászturizmus fejlesztésével az ország olyan térségei is bekapcsolódhatnak a turizmusba, amelyek számára erre korábban nem volt esély.

A nagy esemény előkészületei

2002. a hal éve. Ennek jegyében, mint ahogy arról már a Halászhai Lapokban többször is beszámoltunk, intenzív kommunikációs tevékenységet valósítunk meg. A tervezett csaknem hatvan rendezvényből álló eseménysor keretében népszerűsítjük a hazai halból készült ételeket, közreadjuk receptjeiket. A nagyszabású, országos eseménysor megvalósításával azt szeretnénk elérni, hogy a hazai hal fogyasztása megkétszereződjön, s a jelenleg még mindig döntően ünnepekhez kötődő alkalmak egyre gyakoribbá váljanak.

A Marketing Bizottság az eseményeket három kategóriába sorolta. Az év kiemelt fontosságú eseménye a május 18-ai, a budapesti Hajógyári szigeten megrendezendő „Halételek országos ünnepe” gasztronómiai fesztivál. A további kiemelt fontosságú eseményekhez soroljuk a XXVIII. Országos halfőző versenyt, mely tagszervezetünk szervezésében valósul meg, a VII. Bajai Népünnepélyt, amely a halfőzési bemutatók és versenyek sorában a legismertebb és leglátogatottabb, s melynek immár harmadik alkalommal „Aranybográcsos” támogatója a HALTERMOSZ, a Budapesti Központi Majálist, mely a Fővárosban százezres tömegeket vonzó esemény, s az elmúlt két évben jól szolgálta a marketing-kommunikációs program céljait. A második kategóriában hét esemény szerepel. Valamennyi további, az esemény-naptárban szereplő rendezvényen

2002. a hal éve különdíjat adjuk át az általunk legeredményesebbnek ítélt versenyzőknek.

Az éves események között a legtöbb feladatot a „Halételek országos ünnepe” gasztronómiai fesztivál adja. A fesztivál szervezése és rendezése nagy ütemben megkezdődött. Ennek előfeltétele volt, hogy a Fővárosi Önkormányzat a januárban benyújtott kérelemre, miszerint az Óbuda Hajógyári szigetét kértük három évre, május harmadik hétvégéjén, díjmentesen rendelkezésünkre bocsátani, pozitív döntés született. Ennek

megfelelően a Fővárosi Önkormányzat Tervtanácsa egyhangú döntéssel hozta meg határozatát, s örömmel üdvözölte a rendezvényt. Idő közben – meghívásos pályázattal – a Marketing Bizottság kiválasztotta a részfeladatokkal megbízott alvállalkozót, a SKICC Reklám Kft. személyében. Ez a cég adta be az összességében (minőség, referenciák, ár) legmegfelelőbb pályázatot, s mellette szövegezte a 2000. évben a SKICC Kft. kivitelezte a halászati ágazat sikeres megjelenését az OMEK keretében is. Az előkészületekhez tartozóan elkészült és a múlt év valamennyi halfőző bemutatót és versenyt rendező szervezetének kiküldésre került a Nevezési lap és a Versenyszabályai összefoglaló kiírás. Ezzel egy időben – célzott, névre szóló levelek kiküldésével – keressük a hal éve és annak kiemelt eseménye, a „Halételek országos ünnepe” gasztronómiai fesztivál támogatóit. Lehetséges támogatóinknak több formát is ajánlunk, hiszen minden segítség, támogatásra szükségünk van. A támogatás mértékétől függően kis és nagybográcsos. Ehhez tartozóan tagszervezeteink-

A verseny szervezésének első lépéseként megállapodás született a TV2 Kapás van c. horgász műsor szerkesztőjével, miszerint a két hetente adásba, majd ismétlésre kerülő műsorban haltermelő gazdaságaink bemutatása kapcsán beharangozzuk a hal éve eseményeit, s népszerűsítjük a hazai halfogyasztást.

2002. „A HAL ÉVE” – Gyermekrajz verseny

A Haltermelők Országos Szövetsége és a Halászati Terméktanács 2002. „A Hal Éve” jegyében megrendezi a „Halételek Országos Ünnepe” – gasztronómiai fesztivált 2002. május 18-án Budapesten az Óbudai Hajógyári szigeten.

A rendezvény keretében kétfordulós országos gyermekrajz versenyt hirdetünk, általános iskolás gyermekek részére.

Az alkotások értékelése két korosztályban külön történik.

Alsó tagozatosoknak /6–11 éves korig/
Felső tagozatosoknak /11–14 éves korig/

Első forduló téma címe:

„Találkozásom a HALLAL a természetben.”

Beküldési határidő: 2002. április 03.

Második forduló téma címe:

„Találkozásom a HALLAL a tányéron.”

– „Egyen halat, finom falat”

Beküldési határidő: 2002. április 30.

Az első fordulón bárki részt vehet, aki a megadott időpontig beküldi alkotását.

A második fordulóra csak az első részt

vettek közül a legjobbak kapnak levélben felkérést.

A munkákat A4-es méretű rajzlapra kérjük elkészíteni, és A4-es nagy borítékba összehajtás nélkül beletenni. /A rajz hátoldalán szerepeljen: név, életkor, levélcím, telefonszám, /

A következő címre elküldeni:

Haltermelők Országos Szövetsége

(2002. „A Hal éve” – Gyermek rajzverseny)

1126 Budapest, Vöröskő utca 4./B

Választható technikák: vízfesték, temperafesték, színes ceruza, zsírkréta,

A „Halételek Országos Ünnepe” 2002. május 18-án az Óbudai szigeten tartjuk az ünnepélyes eredményhirdetést és díjátadásokat.

Az érintettek a rendezvényre meghívót kapnak.

A legjobb művekből a helyszínen kiállítást rendezünk.

Bővebb információ telefonon: (06) (1) 355-7019 (Schmidt Vizi Hajnalkánál)

től is várjuk a segítséget, azaz kérjük, hogy érdeklődési körükben a számba vehető támogatásokat jelezzék a Marketing Bizottság felé.

A verseny szervezésének első lépéseként megállapodás született a TV2 Kapás van c. horgász műsor szerkesztőjével, miszerint a két hetente adásba, majd ismétlésre kerülő műsorban haltermelő gazdaságaink bemutatása kapcsán beharangozzuk a hal éve eseményeit, s népszerűsítjük a hazai halfogyasztást. A megállapodás szerint a „Halételek országos ünnepe” gasztronómiai fesztivál idejéig hat alkalommal jelentkezzük a műsorban. Ennek költségét a megjelenő tagszervezetek vállalták. Itt és most kérjük azok jelentkezését, akik vállalva a 80 e Ft + áfa gyártási költséget, az év második felében szívesen bemutatkoznak a műsor keretein belül. E műsor szerkesztőjével való megállapodás, hogy az év végére olyan videó kazetta kerül kiadásra, mely bemutatja a haliszűtést, halfeldolgozást és a legváltozatosabb halételek elkészítését. Az év eseményi népszerűsítésében további sürgős feladatunk, hogy olyan nagyszabású sajtótájékoztatót rendezzünk, melyre a Ponty média klub résztvevői mellett meghívjuk a tömegkommunikációs média szereplőit is. Erre várhatóan még március közepén sor kerül.

S. V.

Keressük az év legjobb halfőzőjét! 2002. A HAL ÉVE

Az év kiemelt eseménye a Halételek Országos Ünnepe – gasztronómiai fesztivál

A fesztivál keretében halfőző versenyt szervezünk a múlt évi helyi és regionális halfőző bemutatók és versenyek 3-3 legjobbjának részvételével.

A nevezéseket a helyi versenyek szervezőitől várjuk.

A részvétel feltétele a nevezési díj befizetése (csekken vagy átutalással 2002. április 15-éig), melynek összege 6.000 Ft/főzőhely.

A benevezett halfőzőket 2002. május 18-án 9-10 óra között várjuk a helyszíni regisztrációnál, ahol minden versenyző sorszámot húz (a sorszám a főzőhely száma, mely a zsűri eligazgatására szolgál) és egy rövid, halétel készítéssel, halfőzőssel kapcsolatos ún. HALTOTÓ-t tölt ki.

A főzés 11 órától 13 óráig tart, 13 órakor a zsűrik megkezdik a bírálatot.

Mit biztosítanak a szervezők?

A főzéshez:

- sorszámmal ellátott főzőhelyet (asztal, sörpad),
- a pázsitot védő tűztálcát,
- megfelelő mennyiségű, előkészített tűzfát,
- vízvételi lehetőséget,
- hulladék tárolókat, folyamatos szemét szállítást.

A zsűrizéshez:

- kóstoló edényeket (műanyag tányér, evőeszköz, szalvéta, műanyag pohár)
- kenyeret, almát, sajtot, vizet.

Mit biztosítanak a főzők?

- főzőhelyenként igény és recept szerinti halmennyiséget (javasolt mennyiség 5 kg)

- bográcsot és bogrács állványt,
- az étel elkészítéséhez szükséges fűszereket, adalék anyagokat,
- vízvételhez kannát,
- a főzőhely dekorációját (helyi hagyományokat őrző és bemutató tárgyak, eszközök).

Versenyzőnként egy, helyben elkészített halétel zsűriztethető, melyet a versenyző a nevezési lapon megjelölt.

A zsűrizés módja és az értékelés szempontjai

A 13 óráig elkészült ételeket 3-3 főből álló zsűrik a versenyzők között körben sétálva, bírálati lapon értékeli.

Minden zsűri tag 1-10 pontig terjedő skálán minősíti a kóstolt ételt az alábbi szempontok szerint: megjelenés, szín, küllem, illat, íz, zamat, hús íz, hús konzisztencia és összbenyomás.

A zsűrik ételenként összesen 30 pontot adhatnak.

A regisztrációnál kitöltött HALTOTÓ eredménye és a közönség véleménye a végső sorrend kialakításában szerepet játszik.

Díjazás

Az értékelésben az első hat legeredményesebb versenyzőt díjazzuk. A rendezvényen résztvevő valamennyi versenyzőnek a részvétel tanúsító emléklapot adunk.

A fődíj „Az év legjobb halfőzője” cím odaítélése és egy 2 személyes, 1 hetes, teljes ellátású, nyugat-európai társasutazáson való részvétel a nyári szezonban. A címmel együtt jár a vándorserleg átadása, melynek kicsinyített mása a nyertes tulajdonában marad.

A ragadozóhal tagozat aktuális feladatai

Édesvízi haltermelési technológiák fejlődése eredményeképpen egyre több gazdaság határozta el, hogy a ponty tenyésztés mellett új fejlesztésekbe kezdjen, intenzív és szuper intenzív termelői egységet építsen. Az eddig ki nem használt vízfolyások, emelkedett hőmérsékletű karsztvizek, geotermikus fűt kutak és az azzal kevert felszíni vizek a helyszínei ezeknek a fejlesztéseknek, sok esetben teljesen új beruházások indulnak.

A korábbi hagyományos természetes vízi és tógazdasági gazdálkodók már az intenzív gazdálkodással járó helyzetekkel állnak szemben, ezért érdekeik védelmében és feladataik megvalósításának támogatása céljából határozták el 2001. nyarán a ragadozó hal tagozatának létrehozatalát a tapolcai pisztrángos telepen. Más, akár a böcsi Aqua-Kultúra Kft. angolna telepe is, mivel az ott folyó dán technológiával világszínvonalon termelői egység már teljesen készen van, két éve üzemel, és jó példája a termálvízi fűt kutak nagyüzemi kihasználásának.

A Dél-Bajori Halászati Szövetség munkatársaival kialakítottunk egy szakmai programot, amely a fenti témákon kívül technikai háttértámogatást is biztosít az üzleti alapok létrehozatalához. Kapcsolatunk van a halfeldolgozók gépeinek gyártóival, a haltáp gyártókkal Olaszországban és Dániában. Az intenzív haltenyésztők és a ragadozóhal tagozat szükség szerint szakmai segítséget nyújt a beruházások előkészítéséhez, kiváló genetikai képességekkel rendelkező tenyészanyag kiválasztásához, elsődleges beszerzéséhez. Azok az új halászzal foglalkozni kívánó gazdaságoknak, – a HALTERMOSZ keretén belül – amelyek belépni kívánnak az intenzív haltenyésztők és ragadozó tagozat munkájába, kérem keressék meg a szövetség munkatársait és jelezzék belépési szándékukat.

Felértékelődnek a kisebb vízfolyások is, a tulajdonviszonyok átalakulása miatt a többi lábón állás okán keresik a szakmai támogatást a szövetség részéről. A hal évenként meghirdetése következtében 2002-ben az egészséges táplálkozás iránti igény növekedése miatt remélhetően több halat fogyasztunk. A halászati ágazat terjedésének tendenciáit összegezve megállapíthatjuk, hogy az ágazat vezetésének reményei megvalósulni látszanak.

Dr. Mayer István
okl. halászmérnök

Piaci árak Németországból

	Nürnberg	Hannover	Dresden
	DM/kg		
Ponty	8,44-9,20	4-6,1	-
Süllő	17,9-19,43	10,2-13,2	-
Csuka	17,9	10,2-13,2	-
Harcsa	16,36-17,9	10,2-14,3	-

(Forrás: Fisher & Teichwirt 2002. 2. sz.)

Az étkezési ponty és busa termelői árai (Ft/kg) 2002. év 8. hét (február 18-február 22.) az ország egyes régióiban

Régió megnevezés	Ponty	Busa
Dél-Alföld	460-500	140-190
Észak-Alföld	440-500	160-190
Dél-Dunántúl	450-500	135-160
Közép-Magyarország	460-500	160-170

(Forrás: Halászati Terméktanács)

Az import halak és egyéb tengeri „étkek” kínálata és árai (Ft/kg) a budapesti piacokon 2002. év 6. hetén (2002. február 4-8. között)

Polip	2000-3200
Tintahal	1200-1600
Tonhal és filé	870-950
Hekk	750-850
Makréla	550
Hering	410-450
Lepényhal filé	1200
Cápaszelet	1700
Héjas kagyló	1600-1900
Homár	4300/db
Garnella	2000-2200
Tigrisrák	5000
Királyrák	5800
Languszt	-
Tengeri halfilé	-
Tenger gyümölcse	1900-2000

(Forrás: Halászati Terméktanács)

Vidravédelem a halastavaknál

Napjainkban mind többet hallani arról, hogy a magánkézbe került halas- és horgásztavaknál komoly sűrűlódásokhoz vezet a gazdálkodók és a természetvédők között a védett- és fokozottan védett állatfajok (továbbiakban: védett állatfajok) által okozott károk kérdésének megoldatlansága. Hazánk vizes élőhelyeinek jó részén bizonyított a vidra jelenléte. Különösen említésre méltó a „hallal telepített vízfelületek” vidrapopulációja, érte ez alatt a mesterséges halas- és horgásztavakat, s minden olyan vizes élőhelyet (természetes tavakat, holtágakat, víztározókat, csatornákat stb.), amelyeknél intenzív halgazdálkodás, és/vagy sporthorgászat jellemző; nem véletlen, hogy Európa természetvédőinek körében „vidranagyhatalomnak” hívnak bennünket.

Tisztában kell lenni azzal, hogy a hazai vidraállomány jelentős része a halas- és horgásztavaknál él. Ennek oka a folyamatos táplálékelérhetőség, a megfelelő rejtőzködési és fészkelési feltételek megléte. Ezért biztosra vehető, hogy tájegységenként a vidraállomány ezekre az élőhelyekre koncentrálódik, vagyis a tavak a hazai vidrapopuláció gerincét tartják el. És ezért nem ajánlott a vidrák csapdázása és áttelepítése, mivel a megfogott helyére rövid időn belül újabb felbukkanása várható, és a megoldandó probléma ismét akuttá válik.

Nagyon fontos ismerv az is, hogy a halastavaknál zömmel növények foglalnak területet, s ha sérül egy-egy ilyen élőhely, vagy üdözik az ott élő vidrákat, akkor elsősorban az a növényt és környékét érinti. Márpedig ahhoz, hogy a hazai állomány továbbra is fejlődő maradjon, szükség van az élőhelyek és a vidrák biztonságos nyugalma. A vidravédelem szempontjából nagyon fontos az is, hogy ha a tavaknál a parton vagy a partközélen gyökeres, odvas fák találhatók, azokat zavaratlanul meghagyják. Lényeges az is, hogy a zsákhálók szájánál olyan rácsot is felszereljenek a gazdák, ami megakadályozza a vidra varsába jutását és megfulladását.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 69., 71., 72., és 74. paragrafusa foglalkozik a természetvédelmi célzattól elrendelt korlátozások és a védett állatfajok egyedei által okozott károk kérdéskörével. Sajnálatos, hogy mindmáig hiányoznak a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény végrehajtási utasításai, amelyek hivatottak lennének orvosolni ezt a problémát. E jogszabály azonban olyan ösztönző-rendszerek kidolgozását is felveti, amelyekkel közelebb hozhatók egymáshoz a gazdálkodók és a természetvédők álláspontjai. A védett állatfajok egyedei által okozott károk kártalanítás útján történő kompenzálása csak egy lehetséges módja a felmerülő problémák kezelésének, amit kiegészíthetnek, esetleg pótolhatnak különböző természetvédelmi állami támogatások.

A majdan bevezetett állami támogatások mellett feltétlenül fontos azonban, hogy a hazai jogi szabályozás, ha már elismerte védett állatfajok egyedei által okozott károk

tényét, akkor a kormányzat életre hívja a kártalanítás intézményét (Kártalanítási Alap). Tudatában kell azonban lenni annak, hogy a törvény értelmében a károkozásokat rendezni hivatott rendelet nem kizárólag a környezetvédelmi tárca kompetenciája, hanem az agrár- és pénzügyi tárcáké is; amíg nincs összhang, vagy valamilyen kompromisszum e három minisztérium között, a rendeletet nem hirdetik ki.

A jövőben a Nemzeti Parkok Igazgatóságainak rendelkezniük kellene egy olyan, általuk szabadon felhasználható pénzkerettel, ami a védett állatfajok egyedei által okozott károk esetén biztosítaná számukra az átmenetileg alkalmazható megoldást.

Ez a gazdák részére nem helyettesítené a pályázat útján elnyerhető kedvezményeket és/vagy támogatásokat, de átmenetileg gyógyírt biztosítana számukra.

Vannak olyan elképzelések is melyek szerint a kártérítés nem anyagi jóvátétel jelentene, hanem természetbeni juttatást, haltelepítést. E megoldás anyagi szükséglete, feltehetően

nem olyan nagyságrendű, ami elvetését vagy hátráltatását indokolná. Ugyanakkor a rendszer részletes anyagi- és szervezeti-működtetési szabályainak kidolgozása lényeges.

A természetbeni kártérítés azonban, csak olyan tavaknál alkalmazható, ahol nem a haltermelés a cél (pl. horgásztavak). Termelő halastavakon a kompenzációs haltelepítés számos technológiai és

állategészségügyi probléma miatt nem jellemezhető a gazdálkodó számára megoldást.

Az állami támogatások rendszerét és működtetésének szabályait is alaposan ki kell dolgozni, és „kifizetési időt” kell hagyni azok megismerésére és elfogadására. Mindaddig, amíg nem válik az effajta dotációs lehetőség általánosan megszokottá (számolva arra, hogy a végrehajtó hatalomnak is feleltetőbb új rendszer lesz, tehát az elején döccenőkre és fennakadásokra is számolnunk kell), szükséges egy kiegészítő rendszer, amire az állatok esetében a már említett kártalanítás intézménye mutatkozik alkalmasnak.

Mindenekelőtt a legfontosabb azonban, hogy a felmerülő tőzgasdászati károkat hitelesen tudjuk felmérni és igazolni. Erre évekkel ezelőtt konkrét javaslatot is tettünk, amely

alapját képezheti a halas- és horgásztavaknál keletkező valódi vidrák károk felmérésének. Röviden összefoglalva az alábbiak a kárfelmérési-módszer legfontosabb alapelvei:

- Hol keletkezik a kár?
- Milyen kártétele jelentkezik a vidráknak?
- Mikor történt és milyen mértékű az észlelt vagy feltételezett károkozás?
- Milyen a meglévő halállomány faji összetétele és mennyisége?
- Mikor, milyen telepítés történt: faj és korosztály szerint?

– Mennyi időnként történik próbahalászat, s milyen azok eredménye?

– Milyen a halállomány egészségi állapota?

- Megoldott-e a halak elszökésének lehetősége?
- Megoldott-e a halállomány őrzése?
- Milyen a terület állatvilága?

A fentiek alapján kiállított jegyzőkönyv hitelesítheti a kárigény jogosságát és/vagy indokolatlanságát, és rögzítheti a jogszabályokban előírtaknak megfelelően a probléma megoldására tett hatósági javaslatot. Mindez még csak javaslat, ami alapját képezheti egy jövőbeni, államilag is elfogadott, kárfelmérési módszertannak.

Kérem az Olvasót, hogy ha a leírtakkal kapcsolatban véleménye van, ossza meg velünk, továbbá arra is, hogy ha ismertek Ön előtt vidra előfordulásáról adatok, vagy bármilyen vidrával összefüggő mondandója van, esetleg sebesült, beteg vidráról tud, értesítsen bennünket.

Címünk: Alapítvány a Vidrákért – 1156. Bp., Nyírpálota u. 60.

Telefon: (06) (30) 258 – 3637.

E-mail: gerapal@axelero.hu

Gera Pál

Fontos, hogy ezen élőhelytípusoknál megtaláljuk az összhangot a gazdálkodók elvárásai (ha úgy tetszik: igényei) és a természetvédelmi kívánalmak (ha úgy tetszik: követelmények) között.